

PROIECTUL LEGII PRIVIND STATUTUL MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

Legea privind statutul minorităților naționale

Capitol I.

Definiții și principii

Art. 1. Prezenta lege reglementează statutul juridic și drepturile minorităților naționale.

Art. 2. Minoritățile naționale sunt recunoscute ca factori constitutivi ai statului român, împreună cu națiunea română, majoritară.

Art. 3. (1) Prin minoritate națională se înțelege orice comunitate de cetățeni români, care trăiește pe teritoriul României de cel puțin 100 de ani, numeric inferioară populației majoritare, având propria identitate națională, etnică, culturală, lingvistică și religioasă specifică, pe care dorește să o păstreze, să o exprime, și să o dezvolte.

(2) Minoritățile naționale din România sunt comunitățile: albaneză, armeană, bulgară, cehă, croată, elenă, evreiască, germană, italiană, macedoneană, maghiară, poloneză, rusă-lipoveană, romă, ruteană, sârbă, slovacă, tătară, turcă, ucraineană.

Art. 4. (1) Persoanele aparținând minorităților naționale sunt cetățenii români, care își exprimă liber și nesilit de nimeni apartenența la o comunitate națională, sau ai căror părinți, ori tutori legali au declarat această apartenență.

(2) Autoritățile publice au obligația de a accepta ca atare asemenea declarații.

Art. 5. Statul recunoaște și garantează minorităților naționale, precum și persoanelor aparținând acestora dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.

Art.6. Toate persoanele sunt egale în fața legii și sunt îndreptățite fără nici o discriminare la protecția egală a acesteia.

Art. 7. (1) Orice discriminare sau incitare la discriminare întemeiată pe apartenența la o comunitate națională antrenează răspunderea contravențională a persoanei vinovate, dacă nu intră sub incidența legii penale.

(2) Potrivit prezentei legi nu se consideră discriminare, măsurile de protecție, cu caracter normativ sau administrativ prin care se realizează garantarea păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a minorităților naționale, precum și a persoanelor aparținând acestora, fără a aduce atingere drepturilor și libertăților celorlalți cetățeni români.

Art. 8. (1) Identitatea comunităților naționale constituie o valoare fundamentală a statului român, recunoscută și protejată prin lege.

(2) În înțelesul prezentei legi elementele identității sunt: limba, cultura, patrimoniul cultural imobil și mobil, tradițiile și religia.

(3) Aceste elemente se păstrează, se exprimă și se dezvoltă prin instituții de învățământ, de cultură, prin mijloace de informare în masă, precum și prin instituțiile cultelor recunoscute de lege.

Art. 9. (1) Statul recunoaște și garantează minorităților naționale și persoanelor aparținând acestora dreptul la exprimarea liberă a identității naționale în toate domeniile vieții politice, sociale, științifice, culturale și economice.

(2) Exprimarea liberă a identității naționale, ori exercitarea sau neexercitarea drepturilor prevăzute în prezenta lege, nu poate aduce nici un dezavantaj sau prejudiciu pentru persoanele aparținând unei minorități naționale.

(3) Persoanele aparținând minorităților naționale își pot exprima liber gândurile, opiniile, credința, și creațiile de orice fel prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete, sau prin alte

mijloace de comunicare în public.

(4) Nici un act normativ nu poate îngreădi folosirea unei limbi în exercitarea dreptului prevăzut la aliniatul precedent.

Art. 10. În toate problemele, ce privesc drepturile unei minorități naționale, dacă deciziile nu sunt luate de reprezentanții legitimi ai minorității naționale respective, autoritățile competente sunt obligate să țină seama de voința liberă a acestora.

Art. 11. (1) Sunt interzise îndemnul la ură națională, rasială sau religioasă, incitarea la discriminare sau la violență publică împotriva unor minorități naționale.

(2) Săvârșirea faptelor prevăzute la alin (1) atrage răspunderea penală a persoanei vinovate.

Art. 12. Este interzisă orice politică ori practică a autorităților publice care are drept scop, sau poate avea ca efect, asimilarea directă sau indirectă a persoanelor aparținând minorităților naționale împotriva voinței acestora.

Art. 13. (1) Statul recunoaște și garantează minorităților naționale și persoanelor aparținând acestora dreptul de a trăi liber pe pământul natal, de a păstra legăturile tradiționale etnice și teritoriale constituite în decursul istoriei.

(2) Sunt interzise măsurile normative sau administrative, directe sau indirecte care pot duce la modificarea componenței etnice a unor regiuni locuite în mod tradițional de anumite comunități etnice.

(3) Este interzisă modificarea limitelor unităților administrativ-teritoriale, respectiv a circumscripțiilor electorale în defavoarea ponderii minorităților naționale care locuiesc în mod tradițional în acestea.

Art. 14. Minoritățile naționale respectiv persoanele aparținând acestora pot folosi simbolurile naționale specifice și pot organiza sărbătorile naționale și religioase proprii.

Capitolul II

Păstrarea, exprimarea și dezvoltarea identității naționale

Secțiunea 1. – Învățământ

Art.15. (1) Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul de a învăța în limba maternă, de a beneficia de educație și învățământ în unități și instituții de stat cu predare în limba maternă la toate nivelurile, formele și tipurile de învățământ.

(2) Persoanele fizice, organizațiile și societățile minorităților naționale au dreptul de a înființa, organiza și de a asigura funcționarea unităților și instituțiilor de învățământ particulare în limba maternă, care în condițiile legii, beneficiază de subvenții din bugetul de stat sau bugetele locale.

(3) Cultele religioase au dreptul de a înființa, organiza și de a asigura funcționarea unităților și instituțiilor de învățământ confesionale cu caracter religios sau laic în limba lor maternă, care în condițiile legii, beneficiază de subvenții din bugetul de stat sau bugetele locale.

(4.) Părintele sau tutorele legal instituit are dreptul de a alege forma de învățământ și felul educației copiilor minori.

(5) În învățământul preuniversitar cu predare în limba minorităților toate disciplinele școlare pot fi studiate în limba maternă.

(6) Statul are obligația să asigure programele școlare adecvate și manualele elaborate cu scopul însușirii eficiente a limbii române pe tot parcursul învățământului preuniversitar, luând în considerare nevoile specifice fiecăreia dintre minoritățile naționale.

Art.16. Statul are obligația de a garanta în sistemul de învățământ de stat :

a.) învățământul preșcolar cu predare în limba maternă, în funcție de cerințe, în grădinițe distincte sau în grupe separate;

b.) învățământul primar, gimnazial, de arte și meserii, liceal și postliceal cu predare în limba maternă, în funcție de solicitări, în școli, secții, clase, grupe distincte, după caz;

c.) învățământul superior universitar, cu predare în limba maternă, în funcție de solicitări, în universități, facultăți, colegii, catedre și grupe distincte după caz;

- d.) învățământul postuniversitar și postgradual în limba maternă
- e.) posibilitatea susținerii examenelor de specialitate a celor de concurs pentru ocuparea posturilor vacante, a obținerii gradelor didactice, profesionale la toate nivelurile și a diferitelor titluri științifice în limba maternă;
- f.) formarea continuă a cadrelor didactice în limba maternă;
- g.) înființarea de institute, departamente sau secții pentru cercetarea tradițiilor, culturii, limbii, istoriei, a vieții și a problemelor sociale specifice ale minorităților naționale în cadrul instituțiilor de cercetare actuale sau înființarea a noi instituții cu aceste atribuții.
- h.) numirea de directori, respectiv de directori adjuncți aparținând minorităților naționale în unitățile de învățământ în care funcționează și secții în limba de predare a minorităților naționale.

Art. 17. (1) În legătură cu înființarea, desființarea, funcționarea unităților și instituțiilor de învățământ de stat cu predare în limba maternă și stabilirea ofertei educaționale ale acestora, vor fi în mod obligatoriu consultați reprezentanții legitimi ai minorității naționale respective și nu se va lua nici o astfel de măsură fără avizul conform al acestora.

(2) Numirea sau schimbarea conducerii instituțiilor și unităților de învățământ de stat menționate se va face numai cu avizul conform al reprezentanților legitimi ai minorităților naționale respective.

(3) Adoptarea planului analitic al disciplinelor de limba și literatura maternă și de istoria și tradițiile minorității naționale respective cât și selectarea manualelor în limba maternă din toate disciplinele predate în limba minorității respective se va face numai cu avizul conform prevăzut la alineatul (1).

(4) În instituții de învățământ de stat, în care funcționează subunități cu predare în limba maternă toate deciziile legate cu înființarea, desființarea sau reorganizarea acestor subunități se va face numai cu avizul conform prevăzut la alineatul (1).

(5) Reprezentanții legitimi ai minorităților naționale, stabilite în prezenta lege, după caz la nivel național sau județean sunt abilitați de a iniția înființarea de instituții sau subunități ale instituțiilor de învățământ existente cu predare în limba maternă a minorității naționale respective la toate nivelele și în toate domeniile de specialitate dacă solicitarea este fundamentată cu un număr suficient de elevi sau studenți potențiali, conform legislației în vigoare.

Art. 18. (1) În sistemul de învățământ preuniversitar de stat, la cerere, pot funcționa unități școlare ca persoane juridice distincte, clase și grupe cu limba de predare a unei minorități naționale și sub efectivul legal de elevi, dacă, în localitatea respectivă nu funcționează și o altă unitate de același nivel.

(2) În scopul bunei funcționări a unităților de învățământ, a claselor și grupelor prevăzute în alineatul precedent finanțarea normativă acordată pentru un elev va fi suplimentată cu un procent corespunzător, conform legislației în vigoare.

(3) Pentru garantarea șanselor egale privind accesul la manuale școlare, statul va organiza proceduri de achiziții publice separat pentru manualele destinate învățământului în limbile minorităților naționale.

Secțiunea 2. – Cultura

Art. 19. (1) Statul asigură persoanelor aparținând minorităților naționale protejarea și conservarea moștenirii culturale, și dezvoltarea creativității contemporane.

(2) Minoritățile naționale au dreptul la instituții culturale de stat, respectiv prin persoane fizice și persoane juridice pot înființa administra, susține și sprijini, instituții culturale proprii.

(3) Autoritățile publice centrale și locale vor asigura sprijin financiar acestor instituții culturale, în condițiile legii.

Art. 20. (1) În legătură cu înființarea, desființarea și funcționarea instituțiilor de cultură de stat, în limba minorității naționale sau a subunităților acestora, și a celor care au drept scop

cercetarea, păstrarea și dezvoltarea culturii proprii, precum și numirea conducerii acestora, vor fi în mod obligatoriu consultați reprezentanții legitimi ai minorității naționale respective și nu se va lua nici o astfel de măsură fără avizul conform al acestora.

(2) Numirea, sau schimbarea conducerii instituțiilor de cultură de stat menționate se va face cu avizul conform prevăzut la alineatul (1).

Art. 21. Autoritățile publice competente împreună cu reprezentanții comunităților naționale au obligația să conserve și să pună în valoare patrimoniul cultural imobil și mobil ale acestora.

Art. 22. Statul va sprijini prin intermediul organizațiilor minorităților naționale diverse programe culturale, acțiuni de răspândire, propagare și popularizare a valorilor culturale, a tradițiilor folclorice, a relațiilor inter- și multiculturale, a creării de opere literare, de studii științifice în limba maternă, activitatea de cercetare literară și istorică a comunității respective.

Art. 23. (1) Instituțiile de stat care promovează cultura minorităților naționale, precum și instituțiile particulare înființate de aceste minorități pot stabili și întreține relații internaționale în vederea realizării scopurilor lor.

(2) Statul va sprijini promovarea culturii minorităților naționale în străinătate, prin intermediul centrelor culturale române, la un nivel cel puțin egal cu ponderea fiecărei minorități naționale.

Secțiunea 3. – Mijloace de informare în masă

Art. 24. Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să difuzeze și să schimbe informații în limba lor maternă, și să aibă acces la aceste informații cu sprijinul financiar al statului, în condițiile legii.

Art. 25. (1) Posturile publice de radiodifuziune și de televiziune vor asigura, la ore adecvate și cu posibilități de audiere, respectiv vizionare pe întregul teritoriu al țării, spații pentru emisiunile minorităților naționale.

(2) Conducerea redacțiilor în limba minorităților de la posturile publice de radiodifuziune și de televiziune va fi numită numai cu avizul conform al reprezentanților legitimi ai minorităților naționale respective.

(3) La cerere minorităților naționale care au o pondere semnificativă li se vor asigura emisiuni de radio sau televiziune regionale, la posturile publice, pe tot parcursul zilei.

Art. 26. În conformitate cu principiul egalității de șanse statul, prin organele sale competente facilitează înființarea și funcționarea de posturi private de radiodifuziune și televiziune aparținând minorităților naționale, precum și recepționarea directă a programelor de radio și de televiziune care emit în limbile minorităților naționale din alte state.

Secțiunea 4. – Cultele religioase

Art. 27. (1) Persoanele aparținând minorităților naționale au dreptul să profeseze și să practice religia lor, să beneficieze de servicii bisericești în limba maternă, sau, după caz, în limba liber aleasă de membrii comunității respective, să-și procure, să aibă în posesie și să utilizeze obiecte de cult, respectiv să înființeze și să practice un învățământ religios ori laic confesional în limba lor maternă conform legii.

(2) Nimeni nu poate fi discriminat pentru convingerile sale religioase.

Art. 28. (1) Statul garantează egalitatea cultelor, precum și autonomia instituțională și funcțională a acestora.

(2) Cultele asigură înființarea și funcționarea propriilor organe de conducere, de administrare, de control potrivit statutelor lor, recunoscute prin lege.

(3) Statul va asigura finanțarea cultelor religioase în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(4) În scopul realizării egalității de șanse a enoriașilor aparținând unui cult al minorităților naționale, în localitățile în care în mod tradițional a fost profesată și practică religia respectivă, dar numărul persoanelor aparținând minorității naționale a scăzut sub 500 parohiile vor primi o subvenție suplimentară în condițiile legii.

Art. 29. Cultele pot înființa asociații și fundații, respectiv instituții cultural-educative și social-caritabile, activități pe care statul le sprijină în condițiile legii.

Secțiunea 5. – Folosirea limbii materne

Art. 30. În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere semnificativă se asigură, în condițiile legii:

a.) folosirea limbii minorității naționale în scris și oral în relațiile cu autoritățile administrației publice locale precum și cu serviciile publice deconcentrate;

b.) inscripționarea denumirii localităților precum și a denumirii instituțiilor publice și în limba minorității naționale respective;

c.) publicarea actelor administrative normative și în limba minorității naționale respective;

d.) comunicarea la cerere a actelor administrative individuale și în limba minorității naționale respective;

e.) organizarea unor cursuri pentru recalificare profesională și în limba minorității naționale respective;

f.) organizarea cursurilor și examenelor pentru obținerea carnetului de conducere auto și în limba minorității naționale respective.

Art. 31 Autoritățile publice centrale, la cererea organizației minorităților naționale, vor asigura, în condițiile legii, publicarea actelor cu caracter normativ de interes general și în limba minorității respective.

Art. 32. (1) Autoritățile publice competente, cu ocazia întocmirii actelor de stare civilă, vor folosi numele și prenumele persoanei în limba minorității naționale de care aparține și vor respecta regulile de ortografie ale acesteia.

(2) Este interzisă traducerea sau transcrierea cu o altă ortografie a numelui și prenumelui fără acceptul persoanei respective.

Art. 33. Statul garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul de a se exprima în limba lor maternă, în fața instanțelor de judecată, în condițiile legii.

(2) Statul garantează persoanelor aparținând minorităților naționale dreptul de ași încheia căsătoria în fața ofițerului stării civile în limba lor maternă.

Art. 34. Deținuții penitenciarelor pot folosi limba maternă în comunicarea între ei, între ei și vizitatori, de asemenea pot primi și expedia scrisori în limba maternă.

Art. 35. (1) Statul va asigura instruirea funcționarilor publici, a ofițerilor și agenților poliției, a grefierilor și a traducătorilor autorizați, în scopul garantării și exercitării drepturilor prevăzute la art. 30-34.

(2) La cerere, cu scopul încadrării în poliție a unor persoane aparținând minorităților naționale, statul va asigura o cifră de școlarizare destinată acestora.

Art. 36. În cadrul unităților administrative-teritoriale, în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere semnificativă, în instituțiile sanitare, casele de bătrâni, căminele de asistență socială și centrele de plasament, se angajează și cadre medicale, respectiv de specialitate care cunosc limba minorității naționale respective.

Art. 37. Autoritățile publice centrale și locale, instituțiile culturale, instituțiile de învățământ cu limba de predare în limba maternă, cultele recunoscute de lege, pot emite înscrisuri, certificate și diplome, procese verbale, precum și pot folosi acte de evidență contabilă, respectiv orice înscrisuri cu caracter economic și în limba minorităților naționale respective, menționând datele în limba română. Actele astfel întocmite se consideră valabile de către autoritățile competente.

CAPITOLUL III.

Organizațiile minorităților naționale

Art.38. (1) Organizațiile minorităților naționale pot fi constituite:

a.) în conformitate cu Ordonanța nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare, având drepturile și obligațiile prevăzute în Ordonanță;

b.) în condițiile prezentei legi, pentru organizațiile minorităților naționale prevăzută în art. 62 alin (2) din Constituție, care participă la alegerile parlamentare, prezidențiale și locale.

(2) Prezenta lege reglementează organizațiile minorităților naționale prevăzute la alin (1) lit. b).

Art. 39 (1) Organizația cetățenilor aparținând unei minorități naționale este subiectul de drept constituit de către persoane cu deplină capacitate de exercițiu, care se declară a fi aparținătoare acelei minorități și care pe baza unei înțelegeri, pun în comun și fără drept de restituire

contribuția materială, cunoștințele sau aportul lor în muncă pentru realizarea unei activități în interesul garantării dreptului la păstrarea, exprimarea și dezvoltarea identității lor etnice, culturale, lingvistice, religioase, respectiv pentru constituirea, dezvoltarea și protecția cadrului instituțional și legislativ necesar realizării acestui interes comunitar al minorității respective.

(2) Numărul membrilor fondatori ai unei organizații a minorității naționale nu poate fi mai mic de 15% din numărul total al cetățenilor care cu ocazia ultimului recensământ al populației și-au declarat apartenența la minoritatea respectivă.

(3) În cazul în care 15% din numărul total al cetățenilor înregistrați ca aparținând unei minorități în cadrul ultimului recensământ al populației este egal sau depășește 25.000 de persoane, lista membrilor fondatori trebuie să cuprindă cel puțin 25.000 de persoane, domiciliat în cel puțin 15 din județele țării, dar nu mai puțin de 300 de persoane pentru fiecare dintre aceste județe.

(4) Pot fi membrii unei organizații a minorității naționale și persoane care nu aparțin acelei minorități, dar numărul acestora nu poate depăși 25% din numărul total al membrilor fondatori ai organizației atât la nivel local cât și cel național.

(5) O persoană nu poate să facă parte din două organizații ale aceleiași minorități, înregistrate conform prevederilor prezentei legi.

Art. 40 (1) Cererea de înregistrare a unei organizații a minorităților naționale se depune la Tribunalul București, însoțită de următoarele acte:

a.) statutul;

b.) actul de constituire împreună cu lista de semnături a fondatorilor;

c.) acte doveditoare ale sediului și patrimoniului.

(2) Cererea va fi semnată de către conducătorul organizației și de cel puțin 3 membri fondatori.

(3) Organizația minorității naționale devine persoană juridică în momentul înscrierii ei în Registrul organizațiilor aparținând minorităților naționale.

(4) În termen de 3 zile de la depunerea cererii de înscriere și a documentelor prevăzute la alin.(1) judecătorul desemnat de președintele instanței verifică legalitatea acestora și dispune prin încheiere, înscrierea organizației în registru.

(5) Încheierile de admitere sau de respingere a cererii de înscriere sunt supuse numai recursului. Termenul de recurs este de 5 zile și curge de la data comunicării pentru cei care au lipsit. Recursul se soluționează cu citarea părților, de urgență și cu precădere.

Art. 41. (1) Pe lista de semnături a membrilor fondatori trebuie să se menționeze, pe fiecare pagină, data, locul și scopul întocmirii, precum și numele și prenumele, data nașterii, adresa, felul actului de identitate, seria și numărul acestuia, codul numeric personal, cetățenia,

naționalitatea, respectiv semnătura membrilor fondatori.

(2) Lista va fi însoțită de o declarație pe propria răspundere a persoanei care a întocmit-o, care să ateste autenticitatea semnăturilor, sub sancțiunea prevăzută de art. 292 din Codul penal.

(3) Fiecare listă va cuprinde persoane dintr-o singură localitate.

(4) Listele vor fi grupate pe localități și județe, pentru a se putea verifica prevederile alin. (2), (3) și (4) al art. 39.

Art. 42. (1) Statutul se încheie sub formă autentică și se semnează de către conducerea organizației, sub sancțiunea nulității absolute.

(2) Statutul cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

a.) denumirea organizației;

b.) sediul organizației;

c.) durata de funcționare - pe termen determinat sau nedeterminat;

d.) patrimoniul inițial al organizației, în valoare totală de cel puțin 50 de ori salariul minim brut pe economie, la data constituirii, în natură și/sau în bani;

e.) explicitarea scopului și a obiectivelor organizației;

f.) modul de dobândire și de pierdere a calității de membru;

g.) drepturile și obligațiile membrilor;

h.) categoriile de resurse patrimoniale ale organizației;

i.) atribuțiile organelor de conducere, administrare și control ale organizației;

j.) destinația bunurilor, în cazul dizolvării.

Art. 43. Actul constitutiv cuprinde, sub sancțiunea nulității absolute:

a.) exprimarea voinței de asociere și a scopului propus;

b.) denumirea organizației;

c.) sediul organizației;

d.) durata de funcționare - pe termen determinat sau nedeterminat;

e.) patrimoniul inițial al organizației, în valoare totală de cel puțin 50 de ori salariul minim brut pe economie, la data constituirii, în natură și/sau în bani;

f.) componența nominală a celor dintâi organe de conducere, administrare și control ale organizației;

g.) lista de semnături a fondatorilor, întocmită conform art. 41.

Art. 44. Adunarea generală sau Congresul este organul de conducere suprem și este alcătuit, în funcție de prevederile statutului propriu, din totalitatea membrilor sau din delegații acestora, aleși în condițiile stabilite în statutul organizației.

Art. 45. Organizațiile minorităților naționale pot constitui subdiviziuni teritoriale cu sau fără personalitate juridică, în funcție de prevederile statutare, potrivit prezentei legi.

Variantă I. : Art. 46. (1) Organizațiile minorităților naționale, care la data intrării în vigoare a legii fac parte din Consiliul Minorităților Naționale și care au reprezentare parlamentară își păstrează personalitatea juridică dobândită și obțin drepturile și competențele prevăzute în prezenta lege.

(2) Dosarele organizațiilor prevăzute la alin. (1) se vor transmite, de către instanțele de judecată competente în momentul intrării în vigoare a legii, Tribunalului București, pentru înregistrarea în Registrul organizațiilor minorităților naționale, în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Variantă II. : propunem eliminarea

Art. 47. Toate organizațiile ale minorităților naționale care nu se încadrează în prevederile articolului precedent și care doresc să desfășoare o activitate prevăzută în prezentul capitol sunt obligate să se reînființeze, conform prezentei legi, în caz contrar ele vor avea doar drepturile și competențele prevăzute de Ordonanța Nr. 26/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 48. Organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale prevăzute în Art. 38 alin (1), litera b) au următoarele drepturi și competențe:

a.) pot participa la alegerile parlamentare, prezidențiale și locale, conform legislației în

vigoare, fiind asimilate partidelor politice, și beneficiind de facilitățile legale privind obținerea unui mandat atât în administrația publică locală cât și în parlament;

b.) pot reprezenta minoritatea respectivă în Consiliul Minorităților Naționale;

c.) pot administra singuri sau împreună cu alte organizații similare fonduri speciale primite de la bugetul de stat sau bugetele locale în interesul realizării scopurilor prevăzute la Art.39, alin. (1);

d.) vor primi subvenții de la bugetul de stat pentru menținerea și funcționarea organizației;

e.) pot delega, conform legilor speciale, reprezentanți în instituții, organe sau autorități de stat, care activează în domeniul exprimării, păstrării și dezvoltării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a persoanelor aparținând minorităților naționale, sau, dacă legea specială nu prevede o astfel de reprezentare, vor fi consultate în legătură cu numirea unor conducători în aceste structuri;

f.) vor delega reprezentanți în comisiile mixte interguvernamentale pentru realizarea tratatelor bilaterale între România și țara cu care minoritatea națională respectivă realizează o comunitate de limbă și cultură;

g.) pot reprezenta în fața instanțelor naționale sau internaționale persoane sau grupuri de persoane ale căror interese au fost lezate din cauza apartenenței lor la minoritatea națională respectivă.

h.) pot sesiza Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în caz de discriminare comisă față de persoanele aparținând minorității naționale pe care o reprezintă.

Capitolul IV.

Consiliul Minorităților Naționale (CMN)

Art. 49. (1) Consiliul Minorităților Naționale, în continuare CMN, este subiectul de drept public, cu personalitate juridică, compus din organizațiile minorităților naționale reprezentate în parlament, prin care acestea colaborează în scopul garantării dreptului de a exprima, păstra și dezvolta identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă a minorităților naționale din România.

(2) Dacă nici o organizație a unei minorități naționale nu a obținut voturile necesare unui mandat parlamentar, atunci minoritatea respectivă va fi reprezentată în CMN de către organizația care la ultimele alegeri parlamentare a obținut cele mai multe voturi.

(3) Dacă mai multe minorități naționale au reprezentare parlamentară printr-o organizație comună, această organizație va fi membră a CMN.

Art. 50. (1) CMN se organizează și funcționează pe baza regulamentului propriu.

(2) CMN își desfășoară activitatea în plen și pe comisii de specialitate.

(3) La lucrările plenare ale CMN organizațiile minorităților naționale sunt reprezentate de câte 3 membrii, având împreună un singur vot.

(4) CMN se întrunește în plen, în ședință ordinară, trimestrială și își desfășoară activitatea în prezența majorității membrilor săi.

(5) Comisiile de specialitate sunt constituite din reprezentanții, în CMN, ai organizațiilor minorităților naționale.

Art. 51. CMN are următoarele atribuții:

a.) sprijină activitatea organizațiilor minorităților naționale;

b.) propune Guvernului măsuri de îmbunătățire a vieții sociale și culturale a cetățenilor aparținând minorităților naționale;

c.) analizează și propune Guvernului, măsurile necesare desfășurării în condiții optime a învățământului în limbile minorităților naționale;

d.) propune consiliilor de administrație a societăților publice de televiziune și radiodifuziune măsuri de îmbunătățire a emisiunilor în limba minorităților naționale;

e.) avizează proiectele de legi care privesc modul de exprimare păstrare și dezvoltare a identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a minorităților naționale;

f.) propune Guvernului sau grupurilor parlamentare ale organizațiilor minorităților naționale inițierea unor acte normative care privesc modul de exprimare păstrare și dezvoltare a identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a minorităților naționale;

g.) decide în legătură cu distribuirea fondurilor bugetare destinate finanțării activității organizațiilor minorităților naționale.

Art. 52. Finanțarea activității organizațiilor aparținând minorităților naționale se compune dintr-o finanțare de bază, egală pentru toate organizațiile reprezentate în CMN și o finanțare normativă a cărei mărime diferă în funcție de numărul persoanelor care la ultimul recensământ și-au declarat apartenența la minoritatea națională respectivă precum și a numărului instituțiilor culturale și de învățământ în limba acelei minorități.

Art. 53 (1) Departamentul pentru Relații Interetnice asigură secretariatul precum și infrastructura necesară funcționării CMN și coordonează activitatea acestuia.

(2) Departamentul pentru Relații Interetnice este ordonatorul principal de credite prin care se alocă de la bugetul de stat finanțarea acordată organizațiilor minorităților naționale pe baza hotărârii adoptate de CMN, respectiv care administrează bugetul necesar funcționării CMN.

Capitolul. V.

Autonomia culturală

Art. 54. Statul recunoaște și garantează comunităților naționale exercitarea dreptului la autonomie culturală.

Art. 55.(1) În sensul prezentei legi, autonomia culturală înseamnă dreptul unei comunități naționale de a avea competențe decizionale cu valoare normativă și administrativă în problemele privind identitatea sa națională, culturală, lingvistică și religioasă, prin organe alese de către membrii săi.

(2) Organele astfel constituite dobândesc prin prezenta lege statut de autoritate publică, executarea deciziilor acestora fiind asigurat de structurile proprii sau, după caz, de alte autorități publice competente.

Art. 56. Autonomia culturală a comunităților naționale se referă la următoarele categorii de competențe:

a.) elaborarea strategiilor și priorităților privind învățământul în limba maternă a comunităților naționale;

b.) organizarea, administrarea și controlul educației în limba maternă sau, după caz, participarea în parteneriat cu autoritățile publice competente la realizarea acestor atribuții;

c.) organizarea administrarea și controlul instituțiilor de cultură în limba maternă sau de cercetare, și dezvoltare a culturii proprii, ori, după caz, participarea în parteneriat cu autoritățile publice competente la realizarea acestor atribuții;

d.) înființarea și administrarea unor organe de presă publice proprii, ori participarea în parteneriat cu autoritățile publice competente la organizarea unor posturi, secții, redacții, ori emisiuni în cadrul societăților publice de radio și televiziune;

e.) participarea la elaborarea strategiilor și priorităților de preservare și valorificare a patrimoniului cultural imobil și mobil al minorității naționale respective;

f.) administrarea sau, după caz, participarea în parteneriat cu autoritățile publice competente, ori monitorizarea administrării fondurilor destinate finanțării activităților specifice din domeniul păstrării, dezvoltării și exprimării identității culturale, lingvistice și religioase a minorităților naționale;

g.) numirea sau, după caz, avizarea numirii conducerii instituțiilor de învățământ de stat cu predare în limba minorităților naționale, precum și a instituțiilor culturale publice;

h.) delegarea unor reprezentanți ai minorității naționale respective la Ministerul Culturii și Ministerul Educației și Cercetării, în cadrul unor departamente cu atribuții privind cultura minorităților naționale și învățământul în limba maternă a minorităților naționale;

i.) înființarea și decernarea unor burse și premii culturale și științifice.

j.) stabilirea unor taxe speciale, în condițiile legii, pentru asigurarea funcționării autonomiei culturale.

Art. 57. Atribuțiile și competențele legate de autonomia culturală sunt exercitate de organizațiile minorităților naționale la nivel central sau local în condițiile legii.

Art. 58. (1) În scopul exercitării competențelor și atribuțiilor prevăzute la art. 56, organizațiile minorităților naționale, după caz, pot constitui prin alegeri interne Consiliul Național al Autonomiei Culturale, numit în continuare Consiliu, autoritate publică, cu personalitate juridică, reprezentativă pentru comunitatea națională respectivă.

(2) Se pot constitui în funcție de opțiunea unei minorități naționale comitete ale autonomiei culturale la nivel județean în situația unei prezențe semnificative a minorității naționale respective în acel județ, atât în cazurile în care s-a constituit un Consiliu Național al minorităților naționale respective, cât și în situația în care acesta nu s-a constituit.

(3) Modalitatea constituirii precum și organizarea și funcționarea Consiliului Național al Autonomiei minorității naționale respective, se vor reglementa prin statutul propriu, înregistrat pentru conformitate cu legea la Tribunalul Municipiului București, într-un Registru special pentru Consiliile Naționale ale Autonomiei Culturale, înființate de minoritățile naționale conform legii.

Art. 59. (1) La alegerile interne pot candida membrii organizațiilor minorităților naționale prevăzute la art. 38, alin. (1) litera a.) și b.).

(2) Procedura și desfășurarea alegerilor interne vor fi stabilite de organizația reprezentativă a minorității naționale care urmează să înființeze propriul consiliu național.

(3) Desfășurarea alegerilor va fi supravegheată, iar rezultatele alegerilor vor fi confirmate de Autoritatea Electorală Permanentă.

(4) Cheltuielile legate de alegerile interne vor fi suportate din bugetul de stat.

Art. 60. Comunitatea națională care intenționează să organizeze alegeri interne în vederea constituirii Consiliului va depune prin organizația sa legitimă un memoriu Guvernului României care, într-un termen de 30 de zile, printr-o Hotărâre de Guvern, va stabili în comun acord cu organizația minorității naționale respective, data alegerilor, precum și cheltuielile necesare desfășurării acestora.

Art. 61. (1) După constituirea oficială, confirmată de Autoritatea Electorală Permanentă, Consiliul Național se înregistrează în Registrul special la Tribunalul Municipiului București și își elaborează propriul Statut de organizare și funcționare.

(2) Statutul se adoptă cu votul majorității membrilor Consiliului și se depune la Tribunalul Municipiului București și se comunică Departamentului pentru Relațiile Interetnice.

Art. 62. (1) Consiliul va avea un aparat propriu finanțat din bugetul de stat.

(2) Pe lângă Consiliul Național va funcționa un Secretariat Permanent, iar pe lângă comitetele județene birouri permanente, cu atribuții administrative și de gestionare curentă.

(3) Organigrama Secretariatului Permanent, respectiv a birourilor permanente se aprobă prin hotărârea Consiliului Național.

(3) Angajații Secretariatului Permanent și ai birourilor permanente sunt asimilați cu funcționarii publici, iar salariul lor se asigură din bugetul de stat.

Art. 63. (1) Parlamentul, Guvernul sau autoritățile publice alese pot adopta, la propunerea Consiliului Național al Autonomiei Culturale, respectiv ale comitetelor județene acte normative prin care se vor delega competențe proprii legate de exercitarea drepturilor la păstrarea, exprimarea și dezvoltarea identității etnice, culturale, lingvistice a minorității naționale, către Consiliul Național sau, după caz, către comitetele județene respective.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale, unde o minoritate națională are o pondere de cel puțin 1 % și în consiliul local nu are nici un reprezentant, comitetul autonomiei culturale poate propune consiliului local dezbaterile unor probleme legate de drepturile prevăzute în prezenta lege, iar în procesul luării unor decizii în acest domeniu va fi consultat în mod obligatoriu și acest comitet.

Art. 64. Conflictele juridice între Consiliul Național, ori comitete județene și autoritățile statului vor fi soluționate, pe calea contenciosului administrativ, în condițiile legii.

Art. 65. În sensul prezentei legi statul va considera reprezentativă, respectiv legitimă, aceea organizație a minorităților naționale pentru exercitarea autonomiei culturale, care a participat și a obținut mandate în alegeri parlamentare, sau dacă nici o organizație a minorității respective nu a obținut un mandat, a obținut cele mai multe voturi.

Capitolul VI.

Dispozițiile finale și tranzitorii

Art. 66. Cheltuielile suplimentare în legătură cu exercitarea drepturilor prevăzute în prezenta lege vor fi suportate din bugetul de stat.

Art. 67. (1) Organizația minorității naționale care va înființa, în condițiile prezentei legi, Consiliului Național va elabora Statutul de organizare și funcționare al acestuia.

(2) În urma înregistrării Consiliului Național, în baza Statutului, în Registrul Special al Consiliilor Naționale ale Autonomiei Culturale, acesta dobândește calitate de autoritate publică, persoană juridică, care va putea exercita competențele și atribuțiile prevăzute în prezenta lege și propriul Statut.

Art. 68. Prezenta lege se completează cu legislația în vigoare

Art. 69. Prezenta lege intră în vigoare la 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.